

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙ-
ΣΤΙΚΗΣ ΑΝΚΑΘΗΤΗΣ ΚΟΝΣΤ

ΙΔΡΥΤΗΣ : ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΟΣ ΕΝΑΤΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ

1951

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΗΛΙΑ ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗ

Ἡ συγγραφικὴ ἐργασία τοῦ Ἡλία Βουτιερίδη εἶναι ἐπιβλητικὴ σὲ ἀξία καὶ ὄγκο, μέσα στὴ νεοελληνικὴ λογοτεχνία τῶν τελευταίων χρόνων. Ἡ συγκέντρωση καὶ ἡ καταγραφή τοῦ ἔργου του θὰ ἦταν ἔργο δύσκολο πολὺ, ἂν ὄχι ἀκατόρθωτο. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνέκδοτη ἐργασία του, ἀπόσταγμα πενήντα χρόνων πνευματικῆς ζωῆς, εἶναι ἄλλο τόσο σημαντικὴ. Γι' αὐτὸ ἔκρινα ὠφέλιμο νὰ τὴν ἀνακοινώσω, γιὰ νὰ ὀλοκληρωθῆ ἔτσι ἡ περίληψη αὐτῆ τοῦ ἔργου του.

Ὁ Ἡλίας Βουτιερίδης ἔγραψε μελέτες φιλολογικῆς, κριτικῆς, θεατρικῆς κριτικῆς, ἱστορικῆς μελέτης καὶ ἄρθρα ποιήματα, μυθιστορήματα, διηγήματα καὶ πεζογραφήματα, δράματα μετρικὰ, γλωσσολογικά, καλλιτεχνικά, ἀρχαιολογικά, ἐγκυκλοπαιδικὰ, ἐκπαιδευτικά, ἀθηναϊκὰ ταξιδιωτικῆς ἐντυπώσεως καὶ περιγραφῆς τόπων πολιτικῆς μελέτης καὶ ἄρθρα, πολεμικῆς ἀνταποκρίσεως μεταφράσματα, τέλος, ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους καὶ ἀπὸ τὶς ξένες λογοτεχνίες.

Π. Η. ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗΣ

Α. ΕΡΓΑ ΣΕ ΒΙΒΛΙΑ

α'. Ἱστορία τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας καὶ Κριτικῆς.

1. Ἱστορία τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας. 1924 - 1927, σελ. 694, τόμ. 2. 2. Σύντομη ἱστορία τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας (1000 - 1930). 1933, σελ. 430. 3. Νεοελληνικὴ Στιχουργικὴ. 1929, σελ. 295. 4. Ἐπίτομος ἱστορία τῆς Βυζαντινῆς Λογοτεχνίας. 1935, σελ. 80. 5. Ὁ Σολωμὸς κ' οἱ Ἕλληνες. 1937, σελ. 230. 6. Σολωμὸς (κριτικὴ μελέτη). 1938, σελ. 88. 7. Ἡ ξένη ἐπίδραση στὴ Νεοελληνικὴ Λογοτεχνία. 1930, σελ. 46. 8. Ὁ ρυθμικὸς λόγος στὴ Νεοελληνικὴ Λογοτεχνία. 1931, σελ. 80. 9. Ἡ Νεοελληνικὴ Λογοτεχνία. Γενικὸ ἱστορικὸ ἐξέτασμά της. 1930, σελ. 72. 10. Κωστῆς Παλαμᾶς. Τὸ ποιητικὸ ἔργο του. 1923, σελ. 50. 11. Ἄλ. Παπαδιαμάντης, Ἄλ. Μωραϊτίδης. Ἡ ζωὴ τους καὶ τὸ ἔργο τους. 1931, σελ. 90. 12. Ἡ ζωὴ μας κ' ἡ φιλολογία μας. Τὰ περιοδικὰ. 1904, σελ. 48. 13. Ἡ Νεοελληνικὴ Λογοτεχνία. Ἡ ἀρχὴ της καὶ οἱ σταθμοὶ της, 1927, σελ. 128. 14. Κωστῆς Παλαμᾶς. Ἀνατύπωση ἐκ τῆς Μεγάλης Ἑλληνικῆς Ἐγκυκλοπαιδείας. 1932, σελ. 24. 15. Ἀπάντηση σὲ μιὰ κριτικὴ τοῦ Στίλπ. Κυριακίδη γιὰ τὴν Ἱστορία τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας. 1928, σελ. 24.

β'. Γλωσσολογικά.

1. Γραμματικὴ τῆς Δημοτικῆς Γλώσσας. 1932, σελ. 220. 2. Ποιὸς ὁ κανονισμὸς τῆς Νεοελληνικῆς Ὄρθογραφίας ἀπὸ τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν. 1933, σελ. 16.

γ'. Ποιήματα.

1. Σύννεφα. 1900. 2. Ὁ Προσκυνητὴς. 1907. 3. Κέλαδος. 1917. 4. Μυστικῆς λειτουργίης. 1920. 5. Ὠδὴ. 1921. 6. Ἐλεγειακά. 1924. 7. Ὀρφικά. 1931. 8. Μυστικὴ ζωὴ. 1934. 9. Πολεμικῆς ᾠδῆς. 1941.

δ'. Μυθιστορήματα.

1. Μάριος. 1923. 2. Ὄταν ἀγαποῦμε. 1924.

ε'. Θεατρικά.

1. Ἡ ἀρχὴ τοῦ νεωτέρου θεάτρου. Τὰ μυστήρια. 1925, σελ. 37. 2. Κασσάντρα. Τραγωδία. (Βραβεῖον Ἀκαδημίας). 1929. 3. Ἡ Ἡλιογέννητη. Ποιητικὸ δράμα. 1929. 4. Ζουάνα. Τραγωδία. (Βραβεῖον Ἑλλ. Θεατρ. Συγγραφέων). 1935.

στ'. Μεταφράσεις.

1. Ἀρχαῖοι Ἕλληνες Λυρικοί. 1931, σελ. 245. 2. Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῶν. Σοφοκλέους. 1911. 3. Δάφνης καὶ Χλόη. Λόγγου. 1924 (γ' ἔκδ.). 4. Τίμωνας ὁ Μισάνθρωπος. Λουκιανοῦ. 1903. 5. Μινιόν. Γκαῖτε. 1922 (β' ἔκδ.). 6. Ὁ Σοφοκλῆς καὶ αἱ γυναῖκες (κριτικὴ μελέτη). 1928, σελ. 30.

ζ'. Ἐγκυκλοπαιδικά.

1. Ἡ Πρόοδος τῶν Ἐπιστημῶν. 1920, σελ. 140.

η'. Ἱστορικά.

1. Ἱστορία τῆς Κρητικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1897. 1898, σελ. 366. 2. Ἡ ἐκστρατεία πέραν τοῦ Σαγγαρίου. Μικρασιατικὴ ἐκστρατεία. 1922, σελ. 63. 3. Οἱ Δήμαρχοι τῶν Ἀθηνῶν. (Ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Γ. Παρασκευοπούλου, τοῦ Δήμου Ἀθηναίων). 1907, σελ. 606.

θ'. Διδακτικὰ βιβλία.

Νεοελληνικὰ ἀναγνώσματα κ.ἄ. ἐγκεκριμένα.

Β'. ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Ὁ Ἡλίας Βουτιερίδης συνεργάστηκε :

- α'. Στὰ περιοδικά: 1. Φύσις. 1893. 2. Ἰλισσός. 1894. 3. Ὀλύμπια. 1898. 4. Φιλολογικὴ Ἠχώ. 1900. 5. Ἴρις Ἀθηνῶν. 1901. 6. Ὁ Νουμᾶς. 1903, 1904, 1905, 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911, 1919. 7. Παναθήναια. 1911 - 1913. 8. Ἀττικὴ Ἴρις. 1908, 1910. 9. Ἀκρίτας. 1905. 10. Λογοτέχνης. 1919. 11. Πυρσός. 1920. 12. Ἑλληνικὴ Ἐπιθεώρησις. 1920-1921. 13. Νέα Ἔστια. 14. Ἀναγέννησις. 15. Διδακτικὸν Βῆμα. 1927. 16. Ἴόνιος Ἀνθολογία. 17. Ἑλληνικὰ Γράμματα. 18. Μπουκέτο. 1927, 1932. 19. Νέα Ἐποχὴ. 20. Τὸ Ἑλληνικὸν Θέατρον, κ.ἄ. (ἑλληνικὰ καὶ ξένα).

- β'. Στὶς ἐφημερίδες: 1. Ἄστυ. 1897. 2. Καιροί. 1898, 1902, 1903. 3. Τηλέγραφος. 1898. 4. Θόρυβος. 1899. 5. Ἐσπερινὴ Ἀκρόπολις. 1901. 6. Νεολόγος Κωνσταντινουπόλεως. 1901. 7. Σκρίπ. 1908, 1910 - 1911, 1916 - 1918. 8. Ἐμπρός. 1909 - 1910, 1921, 1923 - 1925. 9. Πατρίς. 1912 - 1913, 1935. 10. Νέα Ἑλλάς. 1914, 1915. 11. Πρόοδος. 1918 - 1919. 12. Ἐφημερίς. 1919 - 1920. 13. Φάρος Θεσσαλονίκης. 1908 - 1909. 14. Νέα Ἀλήθεια Θεσσαλονίκης. 1908, 1909, 1910. 15. Σύνταγμα Θεσσαλονίκης. 1909, 1910. 16. Ἀκρόπολις. 1911. 17. Ἀνατολή. 1920. 18. Τύπος. 1936, κ.ἄ.

- γ'. Στὰ ἡμερολόγια: 1. Ποικίλη Στοά. 1898, 1912. 2. Ἡμερολόγιον Σφήκας (Ἀθανασιάδη). 1898. 3. Πατραϊκὸν Ἡμερολόγιον. 1918. 4. Μεσσηνιακὸν Ἡμερολόγιον, κ.ἄ.

- δ'. Στὶς ἐγκυκλοπαιδείες: 1. Ἐγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν Ἐλευθερουδάκη. 2. Μεγάλῃ Ἑλληνικῇ Ἐγκυκλοπαιδεῖα.

Ἐκδόθηκα ν (περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδες) ἀπὸ τὸν ἴδιον: 1. Ὁ Φίλος τοῦ Λαοῦ (ἐβδομαδιαία). 1894. 2. Ὁ Ταρταρίνος (σατιρικὴ). 1899. 3. Χρονικά. Πολιτικά, Κοινωνικά, Φιλολογικά. 1911. 4. Ὁ Συνάδελφος (στρατιωτικὴ, Σμύρνης). 1922. 5. Βιβλιοθήκη Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας καὶ Δελτίο τῆς. 1927.

Ἐγραψε μὲ τὸ ὄνομα ἢ τὸ μονόγραμμά του καὶ μὲ τὰ ψευδώνυμα:

1. Τρίφιλος (Παναθήναια καὶ ἄλλου).
2. Σίβας (Τηλέγραφος).
3. Προκλῆς Ἡλιόπουλος (Νουμᾶς).
4. Τίμωνας (Νουμᾶς).
5. Περικλῆς Ἀρέτας (Νουμᾶς).
6. Γοργίας (Νέα Ἑλλάς καὶ Ἐμπρός).
7. Ἀρχίλοχος (Σκρίπ καὶ ἄλλου).
8. Μανριανός (Νέα Ἑλλάς, Σκρίπ καὶ ἄλλου).
9. Σταῦρος Λαμπέτης (Παναθήναια).
10. Ἀντίγονος (Νουμᾶς).
11. Πούκ.
12. Ἀνθέμιος (Σκρίπ, Νουμᾶς).
13. Μανουήλ Κωνσταντιάς (Παναθήναια).
14. Πίκουϊκ.
15. Διγενῆς Ἀκρίτας (Νουμᾶς).
16. Κρατῖνος κ.ἄ. Στὸ «Νουμᾶ» μεταχειρίστηκε ἀκόμη τὰ ψευδώνυμα Βιβλιόφιλος, Φλύαρος, Σοφοκλίσκος, Ἐνας ἀληθινὸς Χριστιανός, Ἐνας Βαγγελάκης, Γιάννης Κουμποῦ, Κόντε Βαλέρης.

Γ'. ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ. *

Στὸ «Νουμᾶ», ἀπὸ τὸ 1903 ἕως τὸ 1910, ἐδημοσίευσε ποιήματα, ἄρθρα, διηγήματα, κριτικές, μεταφράσματα, ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ μὲ τ' ὄνομά του καὶ μὲ διάφορα ψευδώνυμα. Ἀνάμεσα στὰ ἄλλα: 1. Τὰ ἀποκαλυπτήρια τῶν λογίων μας 1903. 2. Ποιήματα τῶν ἀρχαίων Λυρικῶν σὲ μετάφραση 1905. 3. Μεταφράσματα ἀπὸ τὸ Λουκιανὸ καὶ τὸ Θεόφραστο 1906. 4. Ὁ Ἀξίλοχος τοῦ Πλάτωνα. Μετάφραση 1906. 5. Τὸ Γεφύρι τῆς Ἄρτας. Τραγωδία, μὲ πρόλογο γιὰ τὸ θέατρο 1905. 6. Ὁ Ἴσκιος τοῦ πεθαμένου. Δράμα 1906. 7. Τὰ περιοδικὰ μας 1903. 8. Ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ πόνου καὶ τῆς ἀγάπης. Ποιήματα 1904. 9. Παρθένια. Σονέττα 1907. 10. Λόγια ἀρρεβωνιασμένου. In gloria amatae. Ποιήματα 1910. 11. Μιὰ κι' ὄξω. Διήγημα 1905. 12. Καλωσύνη κι' Ἀγάπη. Ἄρθρο 1907. Καὶ πολλὰ ἄλλα.

Στὰ «Παναθήναια», ἀπὸ τὸ 1911 ἕως τὸ 1913, ἐδημοσίευσε ἄρθρα φιλολογικά, πολιτικά, κριτικὰ σημεῖωματα, ἰδέες καὶ πράγματα, μεταφράσματα ἄρθρων φιλοσοφικῶν, φιλολογι-

* Ὅσα ἔχω πρόχειρα.

κῶν, ποιημάτων κτλ. μετ' ὄνομά του καὶ μετ' διάφορα ψευδώνυμα. Ἀνάμεσα στὰ ἄλλα: 1. Τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον 1837-1912. 1912. 2. Λουκιανὸς-Γκαϊτε 1911. 3. Ὁ ἄθεος (Α. Λασκαράτος) 1911. 4. Στοχασμοί. Ποίημα 1912. 5. Οἱ Βούλγαροι 1913. 6. Γεντσά. Νέαι ἑλληνικαὶ πόλεις 1913. 7. Βοδενά. Νέαι ἑλληνικαὶ πόλεις 1913. 8. Τὸ Πάγγαιον 1913. 9. Κρήτη ἐλευθερὴ 1913. Καὶ πολλὰ ἄλλα.

Στὴ «Νέα Ἑστία» ἐδημοσίευσε, ἀνάμεσα στὰ ἄλλα: 1. Γιὰ δυὸ παλιὰ σονέττα. Μελέτη 1928. 2. Α. Τζαρτζάνου: Νεοελληνικὴ Σύνταξις. Κριτικὴ 1928. 3. Τὰ μονόπρακτα θεατρικὰ ἔργα 1930. 4. Ἡ ξένη ἐπίδρασις στὴ Νεοελληνικὴ Λογοτεχνία 1930. 5. Τὸ πρῶτο λογοτέχνημα τοῦ Ἑμ. Ροΐδη 1936. 6. Δύο Πανεπιστημιακοὶ λόγιοι. Κ. Ἀσώπιος καὶ Φ. Ἰωάννου 1937. 7. Ἡ στοιχωμένη ὁμορφιά. Παραλογές 1928. 8. Στίχοι 1929. 9. Πρωϊνὸ. Δεῖλι. Ποιήματα 1928. 10. Ἡ Χρυσούλα. Παραλογές 1928. 11. Σαπρούς μέλη. Μετάφρασις 1929. 12. Νὰ φεύγουμε! Γαλήνη. Ποιήματα 1930. 13. Ἐνα ποίημα τοῦ Τερτζέτη γιὰ τὴν Ἀκαδημία τῶν Ἀθηνῶν 1929. 14. Ἀγνωστὴ συλλογὴ δημοτικῶν μας τραγουδιῶν 1932. 15. Γιὰ τὸ «χαροπιέτε» τοῦ Σολωμοῦ 1938. Καὶ ἄλλα.

ἌΛΛΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ.*

(Σὲ περιοδικὰ καὶ ἑφημερίδες)

1. Τὸ σονέττο στὴ νεοελληνικὴ ποίησις (Νέα Ἐποχὴ 1936). 2. Ἀνδρέας Μουστοξύδης (Ἑλληνικὰ Γράμματα 1930). 3. Ὁ Γ. Μαρκοῦρας καὶ ἡ φήμη (Ἰόνιος Ἀνθολογία 1930). 4. Ἡ γλῶσσα τοῦ Α. Κάλβου (Ἰόνιος Ἀνθολογία 1928). 5. Κωστῆς Παλαμᾶς (Νέα Ζωὴ 1926). 6. Λάμπρος Πορφύρας (Ρυθμὸς 1933). 7. Ἡ ἑκατονταετηρίδα τοῦ Ρωμαντισμοῦ. (Ἡ Πνοὴ 1930). 8. Οἱ Δελφικὲς γιορτὲς (Ἑλληνίς 1937). 9. Ροΐδης καὶ Στένταλ (Ἐφ. Πρόοδος Μαρτίου 1917). 10. Χ. Χρηστοβασιλῆς (Ἐφ. Ἡπειρωτικὸν Μέλλον. Μαρτίου 1935). 11. Ἀνέκδοτοι στίχοι τοῦ Δ. Σολωμοῦ (Ἐφ. Πρωϊὰ Δεκεμβρίου 1935). 12. Ἐνα Ἀθηναϊκὸ δημοτικὸ τραγούδι τοῦ 1822 (Ἐφ. Καθημερινὴ Μαρτίου 1938). 13. La poésie dramatique dans la littérature néo-Grecque (L'Hellenisme contemporain Δεκεμβρίου 1936). 14. Ἐρρῖκος φόν Κλάϊσι (Ἐφ. Καθημερινὴ Μαρτίου 1938). 15. Ὁ ἄντρας. Δράμα (Εἰκον. Παρνασσός 1914). 16. Κασσάντρα. Τραγωδία (Μαῦρος Γάτος 1919). 17. Ἡ ἀξέχαστη παλιὰ Ἀθήνα (Ἐφ. Τύπος 1936). 18. Ὁ Ρωμαντισμὸς στὴ ζωὴ καὶ τὴν τέχνη (Ἐφ. Ἀνεξάρτητος Μαΐου 1935). 19. Δυὸ ἄρθρα του γραμμένα στὴν ἀρχαία ἐξ αἰτίας τῆς συζητήσεως στὴ Βουλὴ γιὰ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα (Ἐφ. Ἀκρόπολις 1911). 20. Πολλὰ ἄρθρα στὶς δυὸ Ἐγκυκλοπαιδεῖες (Βυζαντινὴ λογοτεχνία, Μεταβυζαντινὴ λογοτεχνία, Σονέττο, Κωστῆς Παλαμᾶς, Ἀλ. Παπαδιαμάντης καὶ ἄλλα). 21. Ὁ ποιητὴς Ἀθ. Χριστόπουλος στὴν Ἀθήνα (Ἐφ. Πρωϊὰ Ἰανουαρίου 1936). 22. Ἄνδρ. Λασκαράτου «Στοχασμοί» (Ἐφ. Καθημερινὴ Δεκεμβρίου 1920). 23. Ἀλ. Παπαδιαμάντης («Καλλιτέχνης» Φεβρουαρίου (1911)). 24. Ἐπιγράμματα («Καλλιτέχνης» Ἰουλίου 1911). 25. Τὰ πρῶτα χρόνια τοῦ Νουμᾶ (Στὸ βιβλίον «Τὰ Εἰκοσάχρονα τοῦ Νουμᾶ»). Καὶ πολλὰ ἄλλα.

Δ'. ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΔΡΑΜΑΤΙΚΑ ἜΡΓΑ

(Δημοσιεύθησαν ἢ παίχτηκαν)

1. Τὸ Γεφύρι τῆς Ἄρτας. Τραγωδία σὲ στίχους σὲ τρία μέρη (Στὸ Νουμᾶ, 1905). 2. Ἡλιογέννητη. Ποιητικὸ δρᾶμα σὲ τρία μέρη (Σὲ βιβλίον, 1931). 3. Κασσάντρα. Τραγωδία σὲ ἀρχαία μορφή (Βραβεῖο Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Σὲ βιβλίον, 1929). 4. Ζουάνα. Τραγωδία μονόπρακτο (Βραβεῖο Ἑταιρίας Ἑλλ. Θεατρ. Συγγραφέων. Σὲ βιβλίον, 1935). 5. Ὁ Ἴσκιος τοῦ Πεθαμένου. Κοινωνικὸ δρᾶμα σὲ τρία μέρη (Στὸ Νουμᾶ, 1906). 6. Οἱ Ἐλευθερωταί. Πολεμικὸ δρᾶμα σὲ τρία μέρη (Βραβεῖο Ροτσιλδείου δραματικοῦ διαγωνισμοῦ 1914). 7. Ὁ Ἄντρας. Δράμα κοινωνικὸ μονόπρακτο (Βραβεῖο Ἑτ. Ἑλλ. Θεατρ. Συγγραφέων. Στὸ περιοδικὸ Εἰκονογρ. Παρνασσός, Αὐγούστου 1914). 8. Ὁ Γιὸς τοῦ Προδότη. Δράμα μονόπρακτο (Στὸ βιβλίον του Ἱστορία τῆς Κρητικῆς Ἐπαναστάσεως, 1898). 9. Ὅταν Ἀγαποῦμε. Δράμα κοινωνικὸ σὲ τρία μέρη 1911. 10. Ἡ Πολιτικὴ ποὺ σκοτώνει. Δράμα κοινωνικὸ σὲ τρία μέρη 1914. 11. Τὰ Ρόδα τῆς Ἀγάπης. Δράμα κοινωνικὸ μονόπρακτο 1926. Καὶ μερικὰ ἄλλα.

Ε'. ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ἜΡΓΟΥ ΤΟΥ

Ἡλίας Π. Βουτιερίδης (Γενικά). 1. «Ἡλίας Π. Βουτιερίδης»: Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος «Νέα Ἑστία» 1 Ἰανουαρίου 1936. 2. «Πολύμορφος διανοούμενος»: Κ. Λημαρᾶ. «Ἐλεύθερον Βῆμα», 24 Σεπτεμβρίου 1941. 3. «Ὁ Βουτιερίδης»: Γ. Ξενόπουλος. «Ἀθηναϊκὰ Νέα» 18 Αὐγούστου 1941. 4. Ἡλίας Π. Βουτιερίδης: Τ. Ἄγρα. «Νέα Ἑστία» 1 Σεπτεμβρίου 1941, κ.ἄ.τ. 5. Πολλὰ ἄλλα παλαιότερα βιογραφικὰ καὶ κριτικὰ σημειώματα καὶ χαρακτηρισμοὶ δικῶν μας καὶ ξένων γιὰ τὸν Βουτιερίδη σὲ περιοδικὰ, ἑφημερίδες καὶ μονογραφίες. 6. Γνωστὰ ἐγχειρίδια, Ἀνθολογίες καὶ Ἐγκυκλοπαιδεῖες. Κριτικὲς γιὰ καθένα ἔργο του (εἰδικώτερα) γράφηκαν στὰ σύγχρονα τῆς ἐκδόσεως τῶν ἔργων του ἑλληνικὰ (καὶ ξένα) λογοτεχνικὰ περιοδικὰ καὶ σὲ ἑφημερίδες. Ἀνά-

* Ὅσα ἔχω πρόχειρα.

- μεσα στὶς ἄλλες. * 1. Ἱστορία τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας (δίτομη καὶ σύντομη): α) Περ. «Κριτική» Ἀπριλίου 1924 (Α. Παπαδήμα). β) Περ. «Γράμματα» Φεβρ. 1934 (Π. Ἄργη) γ) «Νέα Ἑστία» 1 Νοεμβρ. 1939 (Σ. Κυριακίδη) δ) «Saturday Review of Lit.» New York Φεβρ. 1926 (ἀνώνυμον) ε) Περ. «Ἑλληνικά Γράμματα» Ἰανουαρίου 1928 (Σ. Κυριακίδη) στ) Ἐφ. «Ἐλεύθερον Βῆμα» Ὀκτ. 1930 (Ροδᾶ) καὶ πολλὲς ἄλλες.
2. Νεοελληνικὴ Στιχουργικὴ: α) «Διάπλασις τῶν Παίδων» Μαΐου 1929 (Γ. Ξενοπούλου) β) Περ. «Ἑλληνικά Γράμματα» Ἰουνίου 1929 (Α. Πολίτη, Γ. Σπαταλά) γ) Περ. «Echos d'Orient» 1929 σελ. 383 (E.S.). δ) «Revue des études Grecques» Δεκεμβρ. 1930 (Pernot) κ. ἄ.
3. Ἀρχαῖοι Ἕλληνες Λυρικοί: α) Περ. «Echos d'Orient» 1931. σελ. 383 (E.S.) κ. ἄ.
4. Γραμματικὴ τῆς Δημοτικῆς Γλώσσας: α) «Νέα Ἑστία» Μαΐου 1932 (Γ. Ξενοπούλου) β) Ἐφ. «Ἀθηναϊκά Νέα» Μαΐου 1932 κ. ἄ.
5. Ὁ Σολωμὸς κ' οἱ Ἕλληνες: α) Περ. «Ἴόνιος Ἀνθολογία» Ἰουλίου 1937 (Μ. Σιγούρου) β) Ἐφ. «Πρωτὰ» Μαρτίου 1937 (Γ. Μ. Παναγιωτόπουλου) γ) «Ἀθηναϊκά Νέα» Μαρτίου 1937 (Γ. Ξενοπούλου) δ) «Le Messager d'Athènes» Μαρτίου 1937 (Κ. Καιροφύλα) ε) Ἐφ. «Ἑστία» Μαρτίου 1937 (Χ. Ἀγγελομάτη), στ) Ἐφ. «Καθημερινή» Μαρτίου 1937 (Χ. Ἀγγελομάτη), ζ) Ἐφ. «Τύπος» Ἀπριλίου 1937 (Δ. Καρ.), η) Ἐφ. «Ἔθνος» Φεβρ. 1937 (Γ. Πώπ) κ. ἄ.
6. Ὁ Ρυθμικὸς Λόγος στὴ Νεοελληνικὴ Λογοτεχνία: α) «Νέα Ἑστία» Ἰουνίου 1931 (Κ. Παράσχου) κ. ἄ.
7. Ἡ Πρόοδος τῶν Ἐπιστημῶν: α) Ἐφ. «Ἀκρόπολις» Νοεμβρ. 1919 (Β. Γαβριηλίδη) β) Περ. «Νεοελληνικὴ Ἐπιθεώρησις» Νοεμβρ. 1919 (Προδίκου) κ. ἄ.
8. Ὁ Σοφοκλῆς καὶ αἱ Γυναῖκες: α) Ἐφ. «Ἐλεύθερον Βῆμα» Νοεμβρ. 1928 (Φ. Πολίτη) κ. ἄ.
9. Ὅταν ἀγαποῦμε: α) Ἐφ. «Ἐθνικὴ Φωνή» Νοεμ. 1924 (Φ. Γιοφύλη), β) Ἐφ. «Ἐμπρός» Ἀπριλίου 1923 (ἀνώνυμον), γ) Ἐφ. «Δημοκρατία» Ὀκτ. 1924 (Κ. Μπαστιᾶ), δ) Ἐφ. «Βραδυνή» Δεκ. 1924 (Α. Δασκαλάκη) κ. ἄ.
10. Οἱ Ἐλευθερωταί: α) «Ἀκρόπολις» Ἰουλίου 1914 (ἀνώνυμον) κ. ἄ.
11. Σύννεφα: α) Περ. «Νέος Παρθενών» Μαΐου 1900 (Σ. Σκίπη) β) Ἐφ. «Ἀκρόπολις» Μαρτίου 1900 (ἀνώνυμον) κ. ἄ.
12. Ὀρφικά: α) «Μερκὺρ ντὲ Φράνς» Ἰουνίου 1936 (P. Lebesque) κ. ἄ.
13. Μυστικὲς Λειτουργίες: α) «Νουμᾶς» Ἰουνίου 1920 (ἀνώνυμον) β) «Ἀκρόπολις» Ἰουλίου 1920 (Κ. Οὐράνη) κ. ἄ.
14. Μυστικὴ ζωὴ: α) Περ. «Νεοελληνικά Γράμματα» Ἰουλίου 1935 (P. Lebesque).
15. Ἡ Ἐκστρατεία πέραν τοῦ Σαγγαρίου: α) Ἐφ. «Ἐφημερίς» Φεβρ. 1922 (Ἀμλέτου) β) Ἐφ. «Καθημερινή» Φεβρ. 1922 (Ἄριελ) κ. ἄ.

ΣΤ'. ΑΝΕΚΔΟΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ.

Μελέτες ποὺ εἶναι σχεδιασμένες μὲ ὅλο τὸ ὕλικό τους ἔτοιμο γιὰ ἐπεξεργασία. 1. Ἡ Νεοελληνικὴ Λογοτεχνία (Ἱστορικοκριτικὸ ἐξέτασμά της. Ἡ ἀρχὴ της καὶ οἱ σταθμοὶ της). 2. Ἡ θυσία τοῦ Ἀβραάμ (Κριτικὴ μελέτη). 3. Ὁ Ἐρωτόκριτος (Κριτικὴ μελέτη). 4. Τὸ Νεοελληνικὸ Διήγημα καὶ Μυθιστόρημα (Κριτικὸ καὶ ἱστορικὸ ἐξέτασμά του). 5. Ὁ Ρωμαντισμὸς στὴ Νεοελλ. Λογοτεχνία (Κριτικὴ καὶ ἱστορικὴ μελέτη). 6. Τὸ Νεοελληνικὸ Δράμα (Κριτικὴ καὶ αἰσθητικὴ μελέτη). 7. Δ. Σολωμὸς (Κριτικὴ μελέτη). 8. Ἐμμ. Ροΐδης (Κριτικὴ μελέτη). 9. Ἄνδρ. Κάλβος (Κριτικὴ μελέτη). 10. Ὁ Σαῖξπηρ στὴν ἑλληνικὴ δραματοποιίαν (Κριτικὴ καὶ αἰσθητικὴ μελέτη). 11. Ἡ δημοτικὴ γλῶσσα στὸ 10' αἰῶνα (Ἄγνωστα δημοτικὰ κείμενα καὶ ιδέες). 12. Τὸ Σονέττο (Ἱστορία καὶ τεχνικὴ τοῦ σονέττου. Τὸ σονέττο στὴ νεοελληνικὴ ποίηση). 13. Οἱ Ἀνατολίτες Φάουστ (Κριτικὴ καὶ λογοτεχνικὴ μελέτη). 14. Ποιητικὴ (Τὰ στιχουργικὰ εἶδη στὴν ἐπική, λυρική καὶ δραματικὴ ποίηση). 15. Καθέκαστα τῆς νεοελληνικῆς ποίησης (Γλῶσσα - Ὑφος - Νόημα τέχνης). 16. Τὸ ἱστορικὸ μυθιστόρημα (Κριτικὴ μελέτη).

Ἀρχαία Λογοτεχνία: 1. Τὸ ἀρχαῖο ἑλληνικὸ μυθιστόρημα (Κριτικὴ ἱστορία του). 2. Ἡ πατριδα τοῦ Ὀμήρου. 3. Διαβάζοντας τὸ Σοφοκλῆ (Οἰδίπους—Ἡ αὐτοκτονία στὴν ἀρχαία τραγωδία—Φιλοκτήτης—Ἡ τεχνικὴ τῆς ἀρχαίας τραγωδίας). 4. Ὀμηρος καὶ νεοελληνικά ἔθιμα.

Βυζαντινὴ Λογοτεχνία: 1. Γενικὴ Ἱστορία τῆς Βυζαντινῆς Λογοτεχνίας. 2. Τὸ Βυζαντινὸ θέατρο (Ἱστορικὴ καὶ κριτικὴ μελέτη). 3. Τὸ μυθιστόρημα «Βαρλαάμ καὶ Ἰωάσαφ» (κριτικὴ μελέτη).

Ὑπάρχουν ἀκόμη στοιχεῖα, πολλὰ ἢ λίγα, γιὰ τὶς ἐξῆς ἐργασίες: 1. Ἱστορία τοῦ ἑλληνικοῦ τύπου (βιβλιογραφία καὶ σχέδιο). 2. Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν νεωτέρων Ἀθηνῶν (ἄγνωστα στοιχεῖα τῆς ἱστορίας των). 3. Ἱστορία τῆς Μεθώνης (βιβλιογραφία καὶ σχέδιο). 4. Ἱστορία τῆς Μασσαλίας (βιβλιογραφία ἰδρύσεως, ἀρχαῖοι συγγραφεῖς). 5. Λεξικὸ τῆς Δημοτικῆς γλώσσας (πρῶτα γράμματα).

Οἱ ἐργασίες αὐτὲς προέρχονται ἀπὸ συλλογὴ ὕλικου δέκα ἕως σαράντα χρόνων. Πολλὲς εἶναι ἔτοιμες γιὰ σύνθεσιν.

Π. Η. Β.

* Ὅσοις ἔχω πρόχειρος.